MUISTIO

Helsinki 27.5.2016

Hallinto- ja turvallisuusjaosto
01.06.2016 klo 09:00 / VNS 5/2016 vp

Asia: VNS 5/2016 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

PELASTUSTOIMI JA HÄTÄKESKUSTOIMINTA

Pelastustoimi

Pelastustoimen uudistus toteutetaan sote- ja aluehallintouudistuksen yhteydessä muodostettavien maakuntien pohjalle. Pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta viidelle maakunnalle vuoden 2019 alusta.
Uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, ja sen avulla varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Pelastustoimen uudistus aiheuttanee kertaluonteisen lisämäärärahatarpeen tulevissa talousarvioehdotuksissa ja julkisen talouden suunnitelmissa. Lisämäärärahan tarve aiheutuu muun muassa tietojärjestelmien yhdenmukaistamisesta. Lisämäärärahan suuruus tarkentuu myöhemmin.

Hätäkeskustoiminta

Hätäkeskusuudistuksen painopiste on tällä hetkellä hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönotossa.

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstömäärä on vähentynyt vuosien 2011—2015 aikana 763 henkilöstä alle 600:aan. Hätäkeskuslaitos joutuu edelleen tekemään vuosina 2016–2017 sopeutustoimia sekä lykkäämään investointeja. Niiden vuoksi nykyisen palvelutason ylläpito vaikeutuu ja häiriöiden todennäköisyys lisääntyy. Vuodesta 2018 alkaen nykyinen määrärahakehys aiheuttaa paineita vähentää henkilöstöä

edelleen ja heikentää palveluiden tasoa nykyisestä. Nykytasoinen hätäkeskustoiminta edellyttäisi Hätäkeskuslaitokselle noin 600 henkilötyövuoden tasoa. Alemmalla määrällä häiriöt lisääntyvät erityisesti lomakuukausina, jolloin kansalaisten ja viranomaisten saama palvelu ei ole nykyisellä tasolla.

Vuonna 2016 Hätäkeskuslaitoksen henkilöstömäärä jäänee noin 580 henkilötyövuoden tasolle. Haasteena on tällä hetkellä löytää päteviä henkilöitä avoimiin virkoihin. Hätäkeskuspäivystäjänä voi toimia joko poliisikoulutuksen tai hätäkeskuspäivystäjätutkinnon omaava henkilö. Poliisitaustaisten henkilöiden osuus on jatkuvasti laskenut. Tällä hetkellä Pelastusopistosta valmistuvien päivystäjien määrä (kurssin aloitusvahvuus on 24 henkilöä) ei riitä täyttämään lähtövaihtuvuutta (noin 5 %). Hätäkeskuslaitoksen tuleekin kiinnittää huomiota henkilöstötarpeen ennakoivaan suunnitteluun. Päivystäjien koulutusmäärää tulisi lisätä ensisijaisesti koulutusta kehittämällä yhteistyössä Pelastusopiston ja Hätäkeskuslaitoksen välillä.

Uusi viranomaisten yhteiskäyttöinen tietojärjestelmä otetaan vaiheittain käyttöön vuosien 2017 ja 2018 aikana. Uuden tietojärjestelmän käyttöönoton arvioidaan vaikuttavan tarvittavaan henkilötyövuositasoon. Tästä syystä Hätäkeskuslaitoksen tarvitsemaa henkilötyövuositasoa pystytään luotettavasti arvioimaan vasta vuoden 2018 jälkeen.

Hätäkeskuslaitoksen taloudellinen resurssi on turvattu vuoden 2016 osalta. Vuoden 2017 rahoitusta tulee seurata aktiivisesti, koska liikkumavaraa esimerkiksi palveluostojen hintojen nousulle ei ole. Vuosi 2018 ollee 600 henkilötyövuoden tasolla alijäämäinen, jonka suuruuteen vaikuttaa ratkaisevasti ICT-kustannusten kehitys.

tietoverkkojohtaja

Pekka Tulokas